

Den nye russiske hærreserven

– Russlands mobilisering av reservister innen rammen av BARS høsten 2021

Forfattere

Una Hakvåg
Prosjektnummer 1475
19. april 2022

Godkjenner

Mona Guttelvik, *forskningsleder*

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskreven signatur.

Emneord

Russland, Forsvar, Personell, Rekruttering, Ukraina, Verneplikt

Sammendrag

Høsten 2021 startet Russland mobilisering av reservister over store deler av landet til en stående hærreserve. Reservistene som tas opp i hærreserven vil få lønn fra forsvarsministeriet og bli innkalt til månedlige øvelser. I alt kan det ha blitt rekruttert så mange som 50–60 000 reservister i løpet av høsten 2021, og det er planer om å rekruttere nye soldater våren 2022. Ukrainske myndigheter hevder at de rekrutterte soldatene vil kunne bli satt inn i det pågående russiske angrepet på landet.

Innhold

1	Innledning	3
2	BARS – målgruppe, betingelser og trening	4
2.1	Bakgrunn: russisk verneplikt	4
2.2	Hvem kan tjenestegjøre i BARS?	5
2.3	Betingelser	6
2.4	Målgrupper og motivasjon	7
2.5	Lønn og andre godtgjørelser	10
2.6	Trening og utstyr	13
3	Rekruttering til BARS	16
3.1	Rekruttering til BARS september 2021–mars 2022	16
3.2	Mulighet for ytterligere mobilisering	18
3.3	Oppsummering og implikasjoner for russisk militær evne	20
	Referanser	21

---

1 Innledning

Høsten 2021 startet Russland systematisk mobilisering og trening av reservister over store deler av landet. I løpet av de kommende tre årene planlegger det russiske forsvaret å rekruttere «noen titalls tusen» reservister i hvert av de fem militærdistriktene til en hærreserve, på russisk omtalt som *Боевой армейский резерв старны* (BARS¹). Reservistene som tas opp i hærreserven vil få lønn fra forsvarsministeriet og bli innkalt til månedlige øvelser.²

Opprettelsen av en stående, betalt hærreserve representerer noe helt nytt i moderne russisk forsvarsplanlegging. Russland har i dag anslagsvis to millioner reservister,³ men disse er i liten grad blitt trent i postsovjetisk tid. Den første øvelsen av reservister i nyere russisk historie ble gjennomført i 2016.⁴ Det amerikanske forskningsinstituttet RAND anslo i 2019 at 4000–5000 reservister kalles inn til øvelser årlig.⁵ Av disse var det i 2019 kun 1000 som ble trent jevnlig.⁶

Den russiske forsvarsledelsen har i mange år snakket om behovet for tettere oppfølging og mer trening av reservister. Ideen om å opprette en reservestyrke (*мобилизационный людской резерв*),⁷ ble lansert allerede i 2007,⁷ som en del av den daværende omorganiseringen av forsvaret. Opprettelsen av en reservestyrke ble også nevnt i Vladimir Putins presidentprogram for årene 2012–2018,⁸ men ikke formelt vedtatt før i 2015.⁹ BARS skal ha eksistert som et prøveprosjekt i enkelte utvalgte regioner siden 2020,¹⁰ men nasjonal mobilisering til hærreserven ble først vedtatt på sensommeren 2021.¹¹

---

¹ Bars betyr leopard. Det finnes et mindre antall leoparder i Nord-Kaukasus og i Amur-regionen lengst øst i Russland. Bars brukes også om snøleopard som finnes noen steder i Sibir.

² “I Russland har man begynt å sette opp et nytt mobiliseringssystem [В России начали создавать новую мобилизационную систему]”, *Nezavisimaja gazeta*, 24. desember 2021, https://www.ng.ru/armies/2021-12-24/11_8335_army5.html (besøkt 5. april 2022).

³ International Institute for Strategic Studies, *The Military Balance 2021*, (London, 2021), 191.

⁴ “Forsvarsministeriet vedtok å øke antallet reservister i hæren [Минобороны решило увеличить число резервистов в армии]”, *RBK*, 6. september 2021, <https://www.rbc.ru/rbcfreenews/613588769a7947f9b340e938> (besøkt 30. mars 2022).

⁵ Andrew Radin m.fl. *The Future of the Russian Military* (RAND, 2019), https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR3099.html.

⁶ “Mobiliseringsreserven [Мобилизационный людской резерв], *Военкоматы России*, 25. juni 2020, <https://www.voenkoma.net/mobilizacziornyj-lyudskoj-rezerv/> (besøkt 6. april 2022).

⁷ “I Russland har man begynt å sette opp et nytt mobiliseringssystem”.

⁸ Presidentforordning av 7. mai 2012 nr. 604 “Om den videre eksistensen til militærtjenesten i Den russiske føderasjonen [О дальнейшем совершенствовании военной службы в Российской Федерации]”, <https://base.garant.ru/70170936/> (besøkt 5. april 2022).

⁹ Presidentforordning av 17. juli 2014 nr. 370 “Om opprettelsen av en mobiliseringsreserve i Den russiske føderasjonens værnede styrker [О создании мобилизационного людского резерва Вооруженных Сил Российской Федерации]”, <https://base.garant.ru/71135680/> (besøkt 30. mars 2022).

¹⁰ “Stil deg i kø [Встать в строй]”, *Rjazanskije vedomosti*, 16. oktober 2021, <https://rv-ryazan.ru/vstat-v-stroj/> (besøkt 6. april 2022); “Mobiliseringsreserven”, *Военкоматы России*.

¹¹ Nasjonal rekruttering til BARS skal ha blitt vedtatt ved presidentforordning nr. 492 av 25. august 2021 “Om De russiske værnede styrkenes mobiliseringsreserve [О мобилизационном людском резерве Вооруженных Сил Российской Федерации]”. Dokumentet er ikke offentlig tilgjengelig med refereres i flere russiske medier og nettsider, se f.eks. “Om innrulling i mobiliseringsreserven [О вступлении в мобилизационный людской резерв]”, *Primorsknews*, 8. oktober 2021, <http://www.primorsknews.ru/news/2021-10-08/o-vstuplenii-v-mobilizatsionnyj-lyudskoy-rezerv/> (besøkt 6. april 2022); “Mobiliseringsreserven [Мобилизационный людской

Dette notatet ser nærmere på BARS og søker å besvare følgende tre spørsmål: Hvem skal rekrutteres til BARS? Hvilke betingelser tilbys reservistene? Og hva slags trening får de? Avslutningsvis analyserer jeg omfanget av rekrutteringen til BARS høsten og vinteren 2021–2022 og diskuterer hva etableringen av en hærreserve vil kunne bety for Russlands militære evne. Notatet tar utgangspunkt i den informasjonen om BARS som fremkommer av åpne kilder. Rekruttering til BARS foregår gjennom militærkommisariatene i bostedskommunen. Disse begynte å spre informasjon om rekruttering til hærreserven i slutten av juli og starten av august 2021. Informasjonen som spres er i stor grad identisk på tvers av føderasjonssubjektene. Eksempler på informasjonsmaterieell er gjengitt i figur 2.1–2.6.

2 BARS – målgruppe, betingelser og trening

2.1 Bakgrunn: russisk verneplikt

Russland har obligatorisk verneplikt for mannlige borgere mellom 18 og 27 år. Verneplikten gjennomføres normalt som 12 måneders førstegangstjeneste. Alternativt er det mulig å tjenestegjøre to år på kontrakt. De fleste borgere tjenestegjør i det russiske forsvaret, men det er også mulig å tjenestegjøre i andre deler av sikkerhetsstrukturene (Nasjonalgarden, Krisehåndteringsstyrken, FSB etc.). Alle menn i tjenestedyktig alder står oppført i et militærregister på bostedet. Dette gjelder uavhengig av hvorvidt man har gjennomført førstegangstjeneste eller ei. Personer som står oppført i militærregisteret kan kalles inn til øvelser av opptil 30 dagers varighet (*цбор*) og mobiliseres i tilfelle det oppstår en trussel mot russisk territoriell sikkerhet eller den russiske statens grunnleggende sikkerhetsinteresser. Det gjøres unntak for borgere som har fått fritak fra verneplikt av helsemessige årsaker, allerede tjenestegjør i forsvars- eller sikkerhetsstrukturene, soner en straff som innebærer frihetsberøvelse eller er permanent bosatt utenfor Russland.¹²

Kvinnelige statsborgere står oppført i militærregisteret dersom de tidligere frivillig har meldt seg til tjeneste som kontraktsoldat eller har gjennomgått offisersutdanning. Unntaksvis oppføres også kvinner som innehar sivil kompetanse som anses å være særlig relevant for forsvaret. Kvinner som står oppført i militærregisteret kan kalles inn til øvelser og mobiliseres på lik linje med menn, men russisk lov legger en rekke begrensninger på hvilke stillinger de kan tjenestegjøre i.¹³

резерв]”, Kirovsk rajon Leningrad oblast, 26. januar 2022, <http://otradnoe-na-neve.ru/?p=21701> (besøkt 6. april 2022) og “Still deg i kø”.

¹² Føderal lov av 28. mars 1998 nr. 53-FZ “Om verneplikt og militærtjeneste [О воинской обязанности и военной службе]” (med endringer per 30.12.2021), <https://base.garant.ru/178405/> (besøkt 30. mars 2022).

¹³ Ibid.

Figur 2.1 Kampanjeplakater, Tver oblast.¹⁴

2.2 Hvem kan tjenestegjøre i BARS?

Rekruttering til hærreserven er i utgangspunktet frivillig og basert på at aktuelle kandidater skal melde sin interesse.¹⁵ For å kunne tjenestegjøre i BARS må man være russisk statsborger over 18 år, ha fullført grunnskolen (til og med 9. klasse), stå oppført i militærregisteret og ha tidligere erfaring fra militærtjeneste. Minstekravet til erfaring er gjennomført førstegangstjeneste. Kandidatene må i tillegg vurderes som skikket til tjeneste på tidspunktet for kontraktinngåelsen. Vurderingen baserer seg på standardiserte fysiske og psykiske tester, og kriteriene for å bli tatt opp er de samme som for opptak av kontraktsoldater.¹⁶

¹⁴ "Милитаркомиссариат в Тверской области производит набор граждан, пребывающих в запасе, для заключения контракта на пребывание в мобилизационном людском резерве", Zavoljsk kommune (Tver oblast), udatert, <https://www.zavsp.ru/proekt-bars-2021.html> (besøkt 30. mars 2022).

¹⁵ Se f.eks. "BARS-2021: Informasjon til reservister [БАРС-2021: Информация для резервистов]", Rekrutteringsportal for Sentrale militærdistrikt, 2021, <http://bars2021.tilda.ws/info> (besøkt 30. mars 2022).

¹⁶ "Проект BARS [Проект БАРС]", Velikij Novogord byadministrasjon, 10. august 2021, <https://adm.nov.ru/page/43274> (besøkt 31. mars 2022); "Проект BARS-2021 [Проект «БАРС-2021»]", Zeljabinsk by Sovjetskij distriktadministrasjon, 8. september 2021, <http://www.sovadm74.ru/news/obshchestvo/proekt-bars-2021-boevoy-armeyskiy-rezerv-strany-2021> (besøkt 31. mars 2022); Aleksandr Stepanov, "I Sør-Russland er mer enn tusen mennesker rekruttert til hærreserven [На юге России более тысячи человек пополнили боевой армейский резерв]", 2021.

Reservistene som rekrutteres til BARS får tildelt grad, stilling og arbeidsoppgaver og blir tilbeordret en spesifikk militær enhet. Grad, stilling og arbeidsoppgaver fastsettes ut fra tidligere militær erfaring, gjennomgått trening og kurs samt eventuell sivil utdanning og yrkeserfaring.¹⁷ Øvre aldersgrense for å tjenestegjøre avhenger av rang:¹⁸

Militær grad ved kontraktinngåelse	Øvre aldersgrense	
	ved start	for tjeneste
Menig soldat, sersjant, fenrik	42	45
Løytnant, kaptein	47	55
Major, oberstløytnant	52	60
Oberst	57	65

I teorien kan dermed personer som avtjente førstegangstjeneste så langt tilbake som i 1998 verve seg til tjeneste som menige soldater i BARS i 2022.

2.3 Betingelser

Forsvarsministeriet tilbyr ulike kontrakter for å tjenestegjøre i BARS, men minste bindingstid er tre år. Reservistene som innrulleres i BARS binder seg til å delta på månedlige repetisjonsøvelser av én til tre dagers varighet samt én større årlig øvelse på inntil 30 dager.¹⁹ Den totale varigheten av trening og øvelser kan ikke overstige 24 måneder i løpet av én kontraktperiode.²⁰

Dersom reservistene i gjennomsnitt øver to dager per måned samt en periode på 30 dager blir det 52 dager per år. Dette er vesentlig mer repetisjonstrening enn det norske reservesystemet Stortinget vedtok i langtidsplanen for 2017–2020 (cirka én uke i året) og også mer enn land som er helt avhengig av mobiliseringsstyrker (Israel, Sveits, Finland) benytter. Det er selvsagt ikke

---

резерв]”, *Rossijskaja gazeta*, 20. september 2021, https://vpk.name/news/543038_na_yuge_rossii_bolee_tysyachi_chelovek_popolnili_boevoi_armeiskii_rezerv.html (besøkt 5. april 2022).

¹⁷ Regjeringsresolusjon av 3. september 2015 nr. 933 “Vedrørende godkjenning av forskrift om prosedyre for innrulling av russiske statsborgere i mobiliseringsreserven [Об утверждении Положения о порядке пребывания граждан Российской Федерации в мобилизационном людском резерве]” (med endringer per 23.10.2021), <https://base.garant.ru/71178534/> (besøkt 30. mars 2022); “Kommandanten for Søndre militærdistrikt diskuterte realiseringen av prosjekt BARS-2021 med presidentens representant i Søndre føderale distrikt [Командующий войсками ЮВО обсудил с Полномочным представителем Президента Российской Федерации в ЮФО реализацию федерального проекта БАРС-2021]”, Forsvarsministeriet, 6. august 2021, https://function.mil.ru/news_page/country/morehtm?id=12375891@egNews (besøkt 1. april 2022).

¹⁸ “BARS-2021: Informasjon til reservister”; “Militærkommissariatet i Tver oblast rekrutterer”.

¹⁹ Regjeringsresolusjon av 3. september 2015 nr. 933, artikkel 4. jf. f.eks. “Militærkommissariatet i Tver oblast rekrutterer”; “Mobiliseringsreserven [Мобилизационный людской резерв]”, Murmansk byadministrasjon, 3. august 2021, <https://www.citymurmansk.ru/novosti/?newsid=20842&page=7> (besøkt 31. mars 2022); “Mobiliseringsreserven [Мобилизационный людской резерв]”, Zabjanlovskij kommune (Udmurtia), 20. juli 2021, <http://завьяловский.рф/about/news/news/mobilizatsionnyy-lyudskoy-rezerv/> (besøkt 31. mars 2022); “Prosjekt BARS”.

²⁰ Regjeringsresolusjon av 3. september 2015 nr. 933, artikkel 42.

---

sikkert Russland greier å realisere et slikt ambisjonsnivå, men det er uansett en indikasjon på hva de militære sjefene anser som nødvendig for at reserver skal kunne fungere.

Alle kostnader forbundet med opprettelse og trening av hærreserven skal finansieres over Forsvarsministeriets andel av det føderale statsbudsjettet. I første omgang skal det være bevilget 7,3 milliard rubler til prosjektet i 2021 og 16 milliarder rubler årlig i årene 2022–2024.²¹ Russiske forsvarskommentatorer har stilt spørsmål ved hvorvidt dette beløpet er tilstrekkelig.²²

Det uttalte formålet med BARS er å øke landets forsvarsevne.²³ Soldatene og offiserene som inngår i BARS kan kalles inn til tjeneste i tilfelle militær konflikt eller unntakstilstand og skal da stille på ett døgns varsel.²⁴ Skogbrann nevnes som ett eksempel på en unntakstilstand der det vil kunne være aktuelt å kalle inn reservehæren.²⁵ Reservistene vil også kunne bli pålagt å delta i militærparader, militære idrettsarrangement og konkurranser.²⁶

2.4 Målgrupper og motivasjon

Selv om en stor andel av russiske menn fyller kravene til å innrulleres i hærreserven, er forsvaret trolig mest interessert i å rekruttere personer som har tjenestegjort relativt nylig, har grunnleggende soldatferdigheter friskt i minnet og kjenner dagens utstyr og forsvarsstruktur. Tidspunkt for kunngjøring av nye rekrutteringsinitiativ tyder på at opptak til BARS hovedsakelig gjøres samtidig med innrulling av vernepliktige i overgangene mellom forsvarets sommer- og vintersesong. Militærkommissariatene som står for rekrutteringen er også ansvarlige for innkalling av vernepliktige til førstegangstjeneste og for oppføring av borgere i militærregisteret.²⁷ Det er derfor sannsynlig at kommissariatenes aktive rekrutteringsinnsats i stor grad er rettet mot soldater som dimitteres fra førstegangstjeneste eller avslutter kontrakt-tjeneste og skal overføres til militærregisteret.

Militærkommissariatet i Murmansk oblast opplyste høsten 2021 at de rekrutterte i prioritert rekkefølge: (1) borgere som er dimittert fra førstegangstjeneste i inneværende år, (2) erfarne soldater som innehar etterspurte kvalifikasjoner og er bosatt i regionen der reserven skal settes opp, (3) ansatte i private militære selskaper og (4) personer med høyere utdanning som har

---

²¹ "I Russland har man begynt å sette opp et nytt mobiliseringssystem".

²² Ibid.

²³ "Kommandanten for Søndre militærdistrikt diskuterte realiseringen av prosjekt BARS-2021".

²⁴ "Prosjekt BARS"; Stepan Kamenev, "Skyt og pump deg opp: militærkommissariatet i Tver oblast fortalte om rekruttering av reservister [Пострелять и подкачаться: в Тверском областном военкомате рассказали о наборе резервистов]", *Tverigrad*, 30. juli 2021, <https://tverigrad.ru/publication/postreljat-i-podkachatsja-v-tverskom-oblastnom-voenkomate-rasskazali-o-nabore-rezervistov/> (besøkt 1. april 2022).

²⁵ "I Karelia opprettes det en 3000 mann stor mobiliseringsreserve [Мобилизационный резерв из трех тысяч человек сформируют в Карелии]", *Respublika Karelii*, 5. august 2021, <http://rk.karelia.ru/social/mobilizatsionnyj-rezerv-iz-treh-tysyach-chelovek-sformiruyut-v-karelii/> (besøkt 31. mars 2022).

²⁶ "Prosjekt BARS".

²⁷ Presidentforordning av 7. desember 2012 nr. 1609 "Om godkjenning av forskrift om militærkommissariater [Об утверждении Положения о военных комиссариатах]" (med endringer per 21.12.2022), <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&prevDoc=102354784&backlink=1&&nd=102161418> (besøkt 31. mars 2022).

bestått opplæringsprogram for offiserer, underoffiserer eller reservister ved et militært trenings-senter.²⁸ Kosakker skal være en annen prioritert målgruppe.²⁹ Den ukrainske generalstaben har hevdet at Russland våren 2022 særlig ønsker å rekruttere soldater med tidligere kamperfaring,³⁰ men dette fremgår ikke direkte av de offentlige kunngjøringene, selv om «erfarne soldater» kan tolkes i den retning.

Совмещай основную гражданскую работу с военными занятиями и сферами. В периоды таких мероприятий государство компенсирует предпринятые, где работает резервист, размер его среднего заработка.

Заяс ВС РФ - мобилизационный людской резерв - и получить деньги!

Гражданам, выполняющим в запасе Вооруженных Сил РФ, теперь и арми выбирать где они работают!

Гражданам, выполняющим в запасе Вооруженных Сил РФ, теперь и арми выбирать где они работают!

ПОРЯДОК ОТБОРА ГРАЖДАН В МОБРЕЗЕРВ

1. Мобилизационный людской резерв
2. Запас Вооруженных Сил РФ
3. Мобилизационный людской резерв
4. Запас Вооруженных Сил РФ

ДЕНЕЖНЫЕ ВЫПЛАТЫ РЕЗЕРВИСТАМ

Вид выплаты	10% от средней по региону заработной платы (не превышает 50 000 руб.)	Денежная выплата за участие в мероприятиях, связанных с мобилизацией (не более 10 000 руб.)	Денежная выплата за участие в мероприятиях, связанных с мобилизацией (не более 10 000 руб.)	Увеличение
Средняя по региону заработная плата	2 140 руб.	1 700 руб.	17 000 руб.	до 19 840 руб.
Максимальная по региону заработная плата	2 000 руб.	2 000 руб.	20 000 руб.	до 24 000 руб.
Максимальная по региону заработная плата (с учетом районного коэффициента)	4 000 руб.	4 000 руб.	40 000 руб.	до 48 000 руб.
Максимальная по региону заработная плата (с учетом районного коэффициента и северного коэффициента)	4 430 руб.	4 430 руб.	44 300 руб.	до 52 730 руб.
Максимальная по региону заработная плата (с учетом районного коэффициента, северного коэффициента и коэффициента за выслугу лет)	4 870 руб.	4 870 руб.	48 700 руб.	до 57 570 руб.
Максимальная по региону заработная плата (с учетом районного коэффициента, северного коэффициента, коэффициента за выслугу лет и коэффициента за особые заслуги)	4 900 руб.	4 900 руб.	49 000 руб.	до 58 900 руб.

Figur 2.2 Kampanjeplakat, Tsjeljabinsk oblast.³¹

²⁸ “Mobiliseringsreserven”, Murmansk byadministrasjon. Lignende prioritering er beskrevet i “Hæren trenger reservister! Russland har begynt masserekruttering til mobiliseringsstyrken [Армии нужны резервисты! В России началось массовое комплектование мобилизационного людского резерва]”, Militärkommisariatet i Komsomolsk og Sentralt distrikt, 19. august 2021, <http://bars2021.tilda.ws/tpost/p7zu8bfuj1-armii-nuzhni-rezervisti-v-rossii-nachalo> (besøkt 1. april 2022).

²⁹ Sergej Kaprelov, “Kuban leder rekrutteringen av kosakk-reserver [Кубань лидирует по набору казаков-резервистов], VK press, 7. oktober 2021, <https://www.vkpress.ru/projects/kazachiy-blog/kuban-lidiruet-po-naboru-kazakov-rezervistov/?id=138370> (besøkt 12. april 2022).

³⁰ Ministry of Defence of Ukraine, “The operational update regarding the Russian invasion on 06.00 on April 4, 2022”, <https://www.mil.gov.ua/en/news/2022/04/04/the-operational-update-regarding-the-russian-invasion-on-06-00-on-april-4-2022/> (besøkt 19. april 2022).

³¹ “Projekt BARS-2021”.

СОЦИАЛЬНЫЕ ГАРАНТИИ И ЛЬГОТЫ БАРСА

ДЕНЕЖНОЕ ДОВОЛЬСТВИЕ
за 3 суток пребывания на тренировочных занятиях;
офицер – до 10 тыс. руб.;
сержанты, солдаты – до 5 тыс. руб.
за 30 суток пребывания на военных сборах;
офицер – от 30 до 75 тыс. рублей;
сержанты, солдаты – от 10 до 25 тыс. руб. (в зависимости от региона)

МЕДИЦИНСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ
ежегодное бесплатное обследование, лечение, обеспечение лекарствами

ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ
бесплатное трехразовое питание по месту военной службы

ОБЯЗАТЕЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ СТРАХОВАНИЕ
жизни и здоровья за счет средств федерального бюджета

ВЕЩЕВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ
бесплатное обеспечение обмундированием на весь период службы в резерве

ПРОЕЗД РАЗЛИЧНЫМИ ВИДАМИ ТРАНСПОРТА
бесплатный проезд к месту проведения военных сборов и обратно

СОЦИАЛЬНЫЕ ГАРАНТИИ И ЛЬГОТЫ БАРСА

ЖИЛИЩНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ
денежная компенсация за найм жилых помещений в ходе тренировочных занятий и военных сборов

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЕ ЛЬГОТЫ, ГАРАНТИИ И КОМПЕНСАЦИИ
при выполнении задач в условиях чрезвычайного положения и при вооруженных конфликтах сохраняется рабочее место, заработная плата
предприятию компенсируются финансовые затраты, центрам занятости населения – выплаты по пособиям по безработице

ПЯТЬ ШАГОВ К ПОСТУПЛЕНИЮ НА СЛУЖБУ В РЕЗЕРВЕ

1. Обратиться в военный комиссариат по месту жительства (регистрации) и подать заявление о приеме на службу в резерве
2. Выполнить тесты на профессиональную пригодность
3. Пройти медицинскую комиссию
4. Сдать нормативы по физической подготовке
5. Получить в военном комиссариате предписание, прибыть в воинскую часть и заключить контракт

СЛУЖБА В РЕЗЕРВЕ

Срок контракта – 3 года

Служба в резерве:
в мирное время: военные сборы (тренировочные занятия);
в военное время: решение задач по прямому предназначению

ПРОГРАММА ОБУЧЕНИЯ ПО ВОЕННО-УЧЕТНЫМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ

Теоретический курс занятий
Занятия на тренажерах
Курс практического вождения на технике (танк, БМП, БТР)
Курс экстремального вождения
Выполнение практических стрельб из стрелкового оружия, танка, БМП, БТР
Участие в военных парадах

СЛУЖБА В РЕЗЕРВЕ – ДОСТОЙНЫЙ ВЫБОР ПАТРИОТА РОССИИ

БОЛЕЕ ПОДРОБНО с информацией можно ознакомиться на сайте <http://www.reserv.mil.ru>

ТРЕБОВАНИЯ К КАНДИДАТАМ

- ✓ По возрасту: прапорщики, сержанты, солдаты – до 42 лет; младшие офицеры – до 52 лет; старшие офицеры – до 57 лет
- ✓ По здоровью: быть годным к военной службе (категория А) или годным к военной службе с незначительными ограничениями (категория Б)
- ✓ По результатам профессионального психологического отбора: получить первую, вторую или третью категорию пригодности для конкретной выбранной специальности
- ✓ По образованию: не ниже основного общего (9 классов)

ГРАЖДАНИН НЕ МОЖЕТ СЧИТАТЬСЯ КАНДИДАТОМ, ЕСЛИ:

- ① отбывал наказание в виде лишения свободы
- ① подвергался административному наказанию за потребление наркотических или психотропных веществ
- ① в отношении него вынесен обвинительный приговор и назначено наказание, ведется дознание либо предварительное следствие или уголовное дело передано в суд

ДОКУМЕНТЫ ДЛЯ ПОСТУПЛЕНИЯ на военную службу в резерве

1. Фотография анфас размером 9x12 см (на обороте фотографии чернилами указывается фамилия, имя, отчество и дата фотографирования)
2. Автобиография в двух экземплярах (первый экземпляр – собственноручно)
3. Анкета (форму можно получить в военном комиссариате или на сайте www.reserv.mil.ru)
4. Копии документов об образовании
5. Копия трудовой книжки (при наличии)
6. Служебная характеристика с последнего места работы (учебы, службы)
7. Выписка из домовой книги (при наличии)
8. Копия свидетельства о рождении
9. Копия военного билета
10. Копия паспорта
11. Копии свидетельств о браке и рождении детей (при наличии)

БОЛЕЕ ПОДРОБНО с информацией можно ознакомиться на сайте <http://www.reserv.mil.ru>

АРМИЯ РОССИИ

БАРС

**СЛУЖБА В РЕЗЕРВЕ
ВООРУЖЕННЫХ СИЛ –
ТВОЙ ВЫБОР!**

КОМАНДА ВЕЖЛИВЫХ ЛЮДЕЙ

www.reserv.mil.ru

НАСТОЯЩИЕ ПАТРИОТЫ

Figur 2.3 Informasjonsbrosjyre, Novgorod oblast³² og Murmansk oblast.³³

Informasjonsmaterialets visuelle profil tyder på at forsvaret søker å appellere både til borgere med interesse for forsvar og sterk patriotisme og til borgere med behov for ekstra inntekter. Som det fremgår av figur 2.1–2.6 er det produsert minst to ulike typer informasjonsmateriell. Den første typen materiell har farger som gjerne assosieres med det militære og viser personer i felt som håndterer våpen (figur 2.1, 2.3 og 2.6). Her benyttes ord som «patriot», «tjeneste» og «hær». Illustrasjonsfotoene i den andre typen materiell gir færre assosiasjoner til aktiv hærtjeneste og viser fortrinnsvis soldater som er oppstilt i grupper. Teksten vektlegger ord som «lønnsgodtgjørelse», «arbeid» og «reserve» (figur 2.2).

Flere av informasjonspamflettene (figur 2.1 og 2.3) refererer til hærreserven som et «kompani av små, grønne menn» (*команда вежливых людей*, egentlig «kompani av høflige folk»). Betegnelsen er tidligere brukt om soldatene uten nasjonale kjennemerker som ble benyttet under okkupasjonen og annekteringen av Krim-halvøya i 2014 og den militære operasjonen i Donbas som begynte samme år. Dette kan være en indikasjon på at forsvarsministeriet høsten 2021 søkte å rekruttere personer som støtter russisk ukrainapolitikk og som tidligere har deltatt i eller er villige til å delta i denne type operasjoner.

2.5 Lønn og andre godtgjørelser

Soldater og offiserer i det russiske forsvaret får en fast månedslønn utfra stilling og grad, tjenestetillegg for deltagelse på øvelser eller militæroperasjoner samt tillegg for å inneha ulike typer kvalifikasjoner eller oppgaver. Det er også vanlig med ulike bonuser, blant annet for å delta i militære operasjoner.³⁴ Reservistene som inngår i BARS vil følge samme lønnsystem.³⁵ Lønnen vil bestå av tre deler:

- Fast lønn tilsvarende 12% av stillingssats: Menige og sersjanter vil ha en fast månedslønn på 2000–6000 rubler, for offiserer er månedslønnen 4000–9000 rubler.³⁶
- Tjenestetillegg: Tjenestetillegget avhenger av tjenestested, se figur 2.4. Menige og sersjanter som tjenestegjør i Tver oblast vil for eksempel få utbetalt et tillegg på 700–900 rubler per tjenestedøgn, mens offiserer får 1000–2000 rubler per tjenestedøgn.³⁷ Som det fremgår av figur 2.4 er satsene omtrent tilsvarende i Rostov oblast og Novosibirsk oblast, men vesentlig høyere i arktiske områder (f.eks. Arkhangelsk oblast og Murmansk oblast). Ved øvelser av lengre varighet gjelder egne satser. For en 30 dagers øvelse vil tjenestetillegget for menige og offiserer være henholdsvis 10 000 – 25 000 rubler og 30 000 – 75 000 rubler avhengig av føderasjonssubjekt.³⁸ Under øvelser

³² «Prosjekt BARS».

³³ «Mobiliseringsreserven», Murmansk byadministrasjon.

³⁴ Una Hakvåg, «Rekruttering til Russlands væpnede styrker – status, tiltak og utfordringer» (FFI, 2016), <https://www.ffi.no/publikasjoner/arkiv/rekruttering-til-russlands-vaepnede-styrker-status-tiltak-og-utfordringer> (besøkt 6. april 2022).

³⁵ Se «BARS-2021: Informasjon til reservister».

³⁶ Ibid.

³⁷ «Militærkommissariatet i Tver oblast rekrutterer».

³⁸ «Prosjekt BARS»; se også «Prosjekt BARS-2021» og «I Karelia opprettes det en 3000 mann stor mobiliseringsreserve».

---

har reservistene også krav på tre gratis måltider om dagen og botilskudd. Utover lønn og tjenestetillegg får reservistene dekket kostander til reise til og fra tjenestestedet, nødvendig medisinsk hjelp samt helse- og livsforsikring.³⁹

- Ved tegning av ny kontrakt vil soldatene og offiserene få utbetalt et engangsbeløp tilsvarende 1–1,5 månedlig stillingsats avhengig av tjenestested og varigheten på kontrakten.⁴⁰ For menige og sersjanter vil beløpet utgjøre 18 000–39 000 rubler, for offiserer 34 000–66 000 rubler.⁴¹

Samlet årslønn oppgis å kunne utgjøre fra 65 000 rubler (menig geværmann som tjenestegjør i Tsjeljabinsk oblast) til 146 000 rubler (oberstløytnant med kommandoansvar for en bataljon samme sted), se figur 2.2 og 2.5. En årslønn på 65 000 rubler tilsvarer cirka 40 prosent av nasjonal minstelønn i Russland i 2022. Innrullering i BARS vil dermed kunne gi en betydelig ekstraintekt for lavtlønnede grupper. Et eksempel på en lavtlønnet gruppe er russiske grunnskolelærere. Ved å tjenestegjøre tre dager i måneden som menig geværmann i BARS vil en grunnskolelærer kunne øke sin faste månedlige inntekt med 12–25 prosent avhengig av bosted som vist i følgende eksempler:

Bosted	Månedslønn (RUB)		Andel
	BARS	Lærer	
Rostov oblast	3432	27 681	12 %
Nobosibirsk oblast	4118	33 282	12 %
Republikken Tuva	7894	31 418	25 %
Khabarovsk kraj	5148	43 342	12 %
Murmansk oblast	7550	50 995	15 %
Arkhangelsk oblast	7550	39 924	19 %

For læreren i eksemplene overfor vil likevel ikke tjenestetillegget fullt ut kompensere for en måned med tapt lønnsinntekt (se figur 2.4).⁴²

---

³⁹ “Prosjekt BARS”.

⁴⁰ “Militærkommissariatet i Tver oblast rekrutterer”.

⁴¹ “I Karelia opprettes det en 3000 mann stor mobiliseringsreserve”.

⁴² Beregningen er gjort med utgangspunkt i opplysninger fra “BARS-2021: Informasjon til reservister” gjengitt i figur 2.4 og “Lærerlønn i Russland [Зарплаты учителей в России]”, VisaSam, 22. januar 2022, <https://visasam.ru/russia/rabotavrf/zarplata-uchitelya-v-rossii.html> (besøkt 7. april 2022).

ДЕНЕЖНЫЕ ВЫПЛАТЫ РЕЗЕРВИСТАМ

ст. 13.1 Федерального закона от 27 мая 1998 г. № 76-ФЗ «О статусе военнослужащих»

Категории военнослужащих	Ежемесячные денежные выплаты за пребывание в резерве (12% от оклада по в/званию и в/должности)						Денежные выплаты резервистам за участие в в/сборах, тренировочных занятиях (за 1 день)						Денежные выплаты резервистам за участие в военных сборах, тренировочных занятиях (за 30 дней)					
	Ростовская обл.	Новосибирская обл.	Республика Тува	Хабаровский край	Мурманская обл.	Архангельская обл.	Ростовская обл.	Новосибирская обл.	Республика Тува	Хабаровский край	Мурманская обл.	Архангельская обл.	Ростовская обл.	Новосибирская обл.	Республика Тува	Хабаровский край	Мурманская обл.	Архангельская обл.
командир роты (капитан, 14 тр)	4 118	4 942	9 471	6 177	9 060	9 060	1 144	1 373	2 631	1 716	2 517	2 517	34 320	41 184	78 936	51 480	75 520	75 520
командир взвода (ст. л-т, 10 тр)	3 806	4 567	8 754	5 709	8 373	8 373	1 057	1 268	2 431	1 586	2 325	2 325	31 720	38 064	72 956	47 580	69 784	69 784
старшина (ст. пр-к, 9 тр)	3 307	3 968	7 606	4 961	7 275	7 275	919	1 102	2 114	1 379	2 023	2 023	27 560	33 072	63 388	41 340	60 632	60 632
ком. отделения (сержант, 5 тр)	2 683	3 220	6 171	4 025	5 903	5 903	745	894	1 714	1 118	1 639	1 639	22 360	26 832	51 428	33 540	49 192	49 192
стрелок (рядовой, 1 тр)	1 872	2 246	4 306	2 808	4 118	4 118	520	624	1 196	780	1 144	1 144	15 600	18 720	35 880	23 400	34 320	34 320

Figur 2.4 Eksempler på lønnsgodtgjørelse for ulike typer reservister i Rostov oblast, Novosibirsk oblast, Republikken Tuva, Khabarovsk kraj, Murmansk oblast og Arkhangelsk oblast.⁴³

Dersom reservisten blir mobilisert til tjeneste har han rett til å beholde sitt sivile arbeidsforhold og sin sivile lønn.⁴⁴ Kostnadene forbundet med dette skal dekkes av staten.⁴⁵ Reservister som ikke har annet lønnet arbeid (f.eks. studenter eller arbeidsledige) har ved mobilisering rett til å motta offisiell minstelønn på bostedet.⁴⁶ Nasjonal minstelønn tilsvarer imidlertid bare 30 prosent av hva man kan tjene dersom man verver seg som menig geværmann i det russiske forsvaret.⁴⁷ Oppsummert fremstår deltakelse i hærreserven som en relativt attraktiv mulighet til ekstra-inntekt for lavtlønnede grupper av den russiske befolkningen i fredstid, men dersom styrken mobiliseres til deltakelse i militære operasjoner (f.eks. i Ukraina) vil reservistene ikke være garantert ekstra økonomisk kompensasjon for risikoen de løper.

⁴³ "BARS-2021: Informasjon til reservister".

⁴⁴ "Prosjekt BARS"; "Militærkommissariatet i Tver oblast rekrutterer"; "BARS-2021: Informasjon til reservister".

⁴⁵ "Militærkommissariatet i Tver oblast rekrutterer".

⁴⁶ Kamenev, "Skyt og pump deg opp".

⁴⁷ Lønnsnivået til russiske kontraktsoldater drøftes i Hakvåg, "Rekruttering til Russlands væpnede styrker".

**СЛУЖБА ПО КОНТРАКТУ
В МОБИЛИЗАЦИОННОМ ЛЮДСКОМ РЕЗЕРВЕ**

Денежная выплата за время прохождения военных сборов	
рядовой	17980 рублей
сержант	24010 рублей
лейтенант	85340 рублей
полковник	48770 рублей

Денежная выплата за пребывание в мобилизационном людском резерве	
рядовой	8025 рублей
сержант	6400 рублей
лейтенант	7775 рублей
полковник	10070 рублей

Денежная выплата за год	
рядовой	60405 рублей
сержант	85190 рублей
лейтенант	120065 рублей
полковник	166540 рублей

Первый контракт о пребывании в резерве может быть заключен с гражданином, не имеющим гражданства (подданства) иностранного государства, пребывающим в запасе, ранее проходившим военную службу и имеющим воинское звание:

- солдата, матроса, сержанта, старшины, прапорщика и мичмана - до 42 лет;
- младшего лейтенанта, лейтенанта, старшего лейтенанта и капитана - до 47 лет;
- майора, капитана 3 ранга, подполковника, капитана 2 ранга - до 52 лет;
- полковника, капитана 1 ранга - до 57 лет.

**ПО ВОПРОСАМ ЗАКЛЮЧЕНИЯ
КОНТРАКТА ОБРАЩАТЬСЯ В
ОТДЕЛ ВОЕННОГО
КОМИССАРИАТА ПО МЕСТУ
ЖИТЕЛЬСТВА**

Figur 2.5 Informasjonsoppslag, Perm kraj⁴⁸ og Murmansk oblast.⁴⁹

2.6 Trening og utstyr

Trening av reservistene startet opp flere steder i Russland allerede i september 2021.⁵⁰ Antallet reservister som deltar på øvelsene varierer. Forsvarsministeriets pressetjeneste rapporterte høsten 2021 om månedlige BARS-øvelser med alt fra 60 til 700 deltakere.⁵¹ Voenkoma.net, den ikke-offisielle fellesportalen til de russiske militærkommissariatene, oppgir at det gjennomføres

⁴⁸ “Projekt BARS: i 2021 rekrutteres borgere til å undertegne kontrakt om innrulling i mobiliseringsreserven [Проект БАРС: в 2021 году объявлен набор граждан для заключения контракта о пребывании в мобилизационном людском резерве]”, Perm kommune (Perm kraj), 11. august 2021, <https://permraion.ru/proekt-bars-v-2021-godu-obyavlen-nabor-grazhdan-dlya-zaklyucheniya-kontrakta-o-prebyivanii-v-mobilizatsionnom-lyudskom-rezerve/> (besøkt 31. mars 2022).

⁴⁹ “Mobiliseringsreserven”, Murmansk byadministrasjon.

⁵⁰ “I Stavropol kraj fant den første øvelsen av reservistene i SøMD sted [В Ставропольском крае завершился первый сбор с резервистами ЮВО]”, Forsvarsministeriet, 24. september 2021, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12385452@egNews (besøkt 6. april 2022); “I Sør-Ossetia fant en tredagers øvelser med reservistene i Søndre militærdistrikt sted [В Северной Осетии завершился трехдневный сбор с резервистами Южного военного округа]”, Forsvarsministeriet 29. september 2021, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12386084@egNews (besøkt 6. april 2022); Stepanov, “I Sør-Russland er mer enn tusen mennesker rekruttert til hærreserven”.

⁵¹ “I Stavropol kraj fant den første øvelsen av reservistene i SøMD sted”; “Øvelse av hærreserven har startet i Leningrad oblast [В Ленинградской области начался сбор подразделений боевого армейского резерва страны]”, Forsvarsministeriet, 14. oktober 2021, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12388497@egNews (besøkt 6. april 2022).

---

trening av reservister i militære avdelinger lokalisert i Dagestan, Krim, Sør-Ossetia – Alania, Tsjetsjenia, Ingusjetia, Kabardino-Balkaria, Tuva, Burjatia, Krasnodar kraj, Stavropol kraj, Zabajkal kraj, Kamtsjatka kraj, Primor kraj, Rostov oblast, Volgograd oblast, Astrakhan oblast, Novosibirsk oblast, Amur oblast og Murmansk oblast.⁵² Den første 30-dagers øvelsen av hærreserven ble gjennomført allerede i oktober 2021 i Vestre militærdistrikt,⁵³ men først i januar 2022 i Søndre militærdistrikt⁵⁴.

Det finnes lite informasjon i åpne kilder om hvordan reservistene trener og hva slags utstyr de bruker. Ifølge pressemeldingene skal reservistene som deltok på øvelser høsten 2021 ha fått “opplæring i å sikre og forsvare spesielt viktige militære og statlige objekter og forbedret sine ferdigheter i å håndtere våpen og militært utstyr”.⁵⁵ Det oppgis videre at reservistene får teoretisk og praktisk opplæring i utvalgte våpensystemer og kjøretøy, øver på å kjøre stridsvogner, stormpanservogner og pansrede personellkjøretøy, gjennomfører skytetrening med håndvåpen og øver på å avfyre våpen fra stridsvogner, stormpanservogner og pansrede personellkjøretøy.⁵⁶ Reservistene skal under øvelsene ha skutt på “fiendens pansrede kjøretøy med håndholdte granatkastere” og avfyrt skudd fra minekastere mot imiterte fiendtlige mål. Under kjøretreningen skal reservistene ha øvd på å håndtere panserverngrøfter, jernbaneskiner og andre hindringer.⁵⁷ Videre skal reservistene ha fått opplæring i beskyttelse mot biologiske, kjemiske og radiologiske våpen.⁵⁸ Ut fra det tilgjengelige kildematerialet får vi inntrykk av at reservistene repeterer og trener på enkeltmannsferdigheter som soldatene normalt opparbeider seg i løpet av førstegangstjenesten, men ikke bare på elementære ting. I hvilken grad soldatene også trener på å gjennomføre taktiske operasjoner er vanskelig å vurdere ut fra kildene.

---

⁵² “Mobiliseringsreserven”, Vojenkomaty Rossii.

⁵³ “Øvelse av hærreserven har startet i 11 regioner i Nord-Vest Russland [В 11 регионах на Северо-Западе России начались сборы подразделений боевого армейского резерва страны]”, Forsvarsministeriet, 12. oktober 2021, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12388186@egNews (besøkt 6. april 2022).

⁵⁴ “Utenfor Volgograd begynte den første månedslange øvelsen av deler av hærreserven BARS [Под Волгоградом стартовал первый месячный сбор с подразделениями боевого армейского резерва страны БАРС]”, Forsvarsministeriet, 31. januar 2022, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12406113@egNews (besøkt 6. april 2022).

⁵⁵ “I Stavropol kraj fant den første øvelsen av reservistene i SørMD sted”; “I Sør-Ossetia fant en tredagers øvelser med reservistene i Søndre militærdistrikt sted”; “Reservistene i BARS gjennomførte skyteøvelser på skytefeltet Prudboj utenfor Volgograd [Резервисты БАРС выполнили огневые стрельбы в рамках сбора на полигоне Прудбой под Волгоградом]”, Forsvarsministeriet, 6. desember 2021, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12397366@egNews (besøkt 6. april 2022), “Øvelse for hærreserven har startet i Leningrad oblast”.

⁵⁶ “Prosjekt BARS”; “I Søndre militærdistrikt begynte en øvelser av BARS-reservister [В Южном военном округе стартовал сбор резервистов БАРС]”, Forsvarsministeriet, 26. januar 2022, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12405390@egNews (besøkt 6. april 2022).

⁵⁷ “I Østre militærdistrikt startet øving av reservister [В Восточном военном округе завершились сборы с резервистами]”, Forsvarsministeriet, 18. mars 2022, <https://structure.mil.ru/structure/okruga/east/news/more.htm?id=12413415@egNews> (besøkt 23. mars 2022).

⁵⁸ “Øvelsen av reservister i ØMDs treningsfelt ble avsluttet med praktiske leksjoner [На заключительном этапе сбора с резервистами на полигоне ВВО в Бурятии состоялись практические занятия]”, Forsvarsministeriet, 11 februar 2022, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12408260@egNews (besøkt 6. april 2022).

Figur 2.6 Informasjonsbrosjyre (utvalgte sider), Novgorod oblast.⁵⁹

Soldatene oppgis å øve med “det moderne materiellet som befinner seg i militærdistriktet”.⁶⁰ Eksempler på materiell som nevnes i forbindelse med øvelser er militære lastebiler av merke Ural og KamAZ, MT-LB lett pansrede nyttekjøretøyer, BMP-2 stormpanservogner, 2C12 Sáni minekastere og RPG-7 rakettdrevne granater.⁶¹ En informasjonsbrosjyre som er blitt distribuert blant annet i Novgorod oblast (se figur 2.6) inneholder blant annet bilder av infanterisystemet Ratnik, 6P67 Kord maskingevær, modernisert PKP “Petsjeneg” maskingevær og SVD skarpskyttergevær. Dette er materiell som også benyttes av den russiske hæren. Mesteparten av materiellet ble utviklet under sovjettiden eller på starten av 1990-tallet.

Den informasjonen vi har om hærreservens trening og utstyr kan tolkes dit hen at reservistene ikke er tenkt brukt samlet i egne enheter og til sekundære oppgaver. For eksempel benytter heimevernsstyrker normalt ikke stridsvogner til å løse sine oppgaver. Siden det på den annen side heller ikke rapporteres om at reservistene driver taktiske øvelser i større enheter, er de tilsynelatende heller ikke tiltenkt å skulle settes inn som komplette mobiliseringsavdelinger. Det

⁵⁹ “Prosjekt BARS”.

⁶⁰ “I Stavropol kraj fant den første øvelsen av reservistene i SørMD sted”; “I Sør-Ossetia fant en tredagers øvelser med reservistene i Søndre militærdistrikt sted”; “I Østre militærdistrikt startet øving av reservister”.

⁶¹ “I Østre militærdistrikt startet øving av reservister”; “Reservistene i BARS gjennomførte skyteøvelser”; Nikolaj Grisjtsjenko, “I Sør-Russland øvde BARS med lette feltvogner [На юге России прошли учения БАРС с ракетно-пулеметными танками], *Rossijskaja gazeta*, 18. oktober 2021, https://vpk.name/news/550115_na_yuge_rossii_proshli_ucheniya_bars_s_raketno-pulemetnymi_tachankami.html (besøkt 5. april 2022).

---

kan tale for at hærreserven er tenkt benyttet som erstatnings- og kompletteringsmannskap i eksisterende avdelinger, enten fordi slike avdelinger ikke er fullstendig oppsatt eller fordi de har tatt tap.

3 Rekruttering til BARS

3.1 Rekruttering til BARS september 2021–mars 2022

Forsvarsministeriets pressetjeneste rapporterte høsten 2021 og vinteren 2021–2022 at det ble rekruttert og trent reservister innen rammen av BARS i Vestre, Sentrale, Søndre og Østre militærdistrikt. Det ble ikke rapportert om trening av reservister i Nordflåtens ansvarsområde, men ifølge myndighetene i Murmansk ble det også der gjennomført rekruttering.⁶² Militærdistriktenes geografiske ansvarsområder er illustrert i figur 3.1.

Den største rekrutteringen av reservister til BARS høsten 2021 fant sted i Søndre militærdistrikt (SøMD). Russiske medier hevder at militærkomissariatene i SøMD rekrutterte 38 000 soldater og offiserer til BARS i løpet av august og september 2021.⁶³ Det russiske forsvarsministeriet er noe mer moderate i sin rapportering; ifølge ministeriet ble det rekruttert “rundt 30 000” reservister i SøMD.⁶⁴ SøMD er det tredje største militærdistriktet i Russland målt i folketall. Russiske kommentatorer har pekt på den høye arbeidsledigheten og det lav inntektsnivået i de nord-kaukasiske føderasjons-subjektene som faktorer som kan forklare den store interessen for BARS i SøMD, og indirekte antydnet at interessen neppe er like stor andre steder i landet.⁶⁵ Flere av føderasjonssubjektene i SøMD er også kjent for å bruke harde metoder i rekrutteringen. Distriktet inkluderer i tillegg til republikkene i Nord-Kaukasus også de russisk okkuperte områdene i Ukraina. Det er derfor sannsynlig at det oppgitte antallet inkluderer reservister som er mobilisert på Krim og i de såkalte folkerepublikkene i Donbas.

---

⁶² “Mobiliseringsreserven”, Murmansk byadministrasjon.

⁶³ Vladimir Mukhin, “Reservistene vil bli kalt inn til øvelse i september [Резервистам объявят сбор в сентябре]”, *Nezavisimaja gazeta*, 15. august 2021, https://www.ng.ru/armies/2021-08-15/2_8225_mukhin.html (besøkt 1. april 2022).

⁶⁴ “På ni treningsfelt i SøMD begynte tredagers øvelse av reservistene i BARS [На девяти полигонах ЮВО стартовал шестой поток трехдневных сборов резервистов БАРС]”, Forsvarsministeriet, 21. oktober 2021, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12389726@egNews (besøkt 6. april 2022).

⁶⁵ Mukhin, “Reservistene vil bli kalt inn til øvelse i september”.

Figur 3.1 Russlands fem militærdistrikt: Vestre militærdistrikt (rød), Nordflåten (blå), Søndre militærdistrikt (brun), Sentrale militærdistrikt (grønn) og Østre militærdistrikt (gul).⁶⁶

Det er også mulig at tallene for rekruttering i SøMD er oppblåste. En kommunal nettside oppga i november 2021 at det kun var rekruttert 1300 reservister i Krasnodar kraj i løpet av høsten.⁶⁷ Krasnodar kraj er det mest folkerike føderasjonssubjektet i regionen, og det fjerde mest folkerike føderasjonssubjektet i Russland. Antallet reservister som ifølge kilden er rekruttert i Krasnodar kraj ligger omtrent på det samme nivået som i andre føderasjonssubjekter der rekrutteringstallene er kjent. Bilder publisert av nyhetsbyrået RIA Dagestan viser angivelig noen hundretalls BARS-rekrutter oppstilt før øvelse i oktober 2021.⁶⁸

I Sentrale militærdistrikt (SMD), som er det største av militærdistriktene målt i folketall, skal det i løpet av høsten 2021 ha blitt rekruttert cirka 9 000 reservister,⁶⁹ hvorav 1200 i Tatarstan⁷⁰ og

⁶⁶ Wikimedia commons / Alex Welens, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=50166964> (besøkt 31.03.2022).

⁶⁷ "Reservister fra Tikhoretsk deltok på øvelse [Тихорецкие резервисты приняли участие в сборах]", Tikhoretsjk kommune Krasnodar kraj, 4. november 2021, http://admin-tih.ru/novosti/novosti-rayona.php?ELEMENT_ID=49508 (besøkt 6. april 2022).

⁶⁸ Lolita Alijeva, "Respublika sender reservister på kontrakt til øvelsen i Majkop [Республиканский сборный пункт отправил резервистов-контрактников на сборы в Майкоп]", RIA Dagestan, 13. oktober 2021, https://riadagestan.ru/news/society/respublikanskiy_sbornyy_punkt_otpravil_rezervistov_kontraktnikov_na_sborny_v_maykop/ (besøkt 12. april 2022).

⁶⁹ "I 12 regioner i Sibir, Ural og Povolzjja pågår det øvelser for reservistene i BARS [В 12 регионах Сибири, Урала и Поволжья состоятся сборы резервистов БАРС]", Forsvarsministeriet, 17. januar 2022, https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12403883@egNews (besøkt 6. april 2022).

⁷⁰ Arsenij Karimov, "Den nasjonale kampreserven. Militærkommissariatet i RT inviterer borgere til prosjekt BARS [Боевой резерв страны: Военный комиссариат РТ приглашает жителей в проект «Барс-2021»]", Tatar-inform, 5. august 2021, <https://www.tatar-inform.ru/news/boevoi-rezerv-strany-voennyi-komissariat-rt-priglasaet-zitelei-v-proekt-bars-2021-5831865> (besøkt 31. mars 2022).

---

500 i Altaj kraj⁷¹. Det er ikke kjent hvor mange reservister som er rekruttert i de øvrige militærdistriktene, men gitt militærdistriktenes folketall og vernepliktshistorikk er antallet rekrutterte reservister i Vestre militærdistrikt (VMD), Nordflåten og Østre militærdistrikt (ØMD) trolig lavere enn i SMD. Et optimistisk anslag tilsier at Russland i løpet av høsten og vinteren 2021–2022 samlet sett kan ha rekruttert opp til 50–60 000 reservister til reservehæren.

3.2 Mulighet for ytterligere mobilisering

Hvor mange reservister som skal rekrutteres til BARS er ikke offentliggjort. Forsvarsminister Sergej Sjoigu har tidligere antydnet planer om en reservestyrke på 80 000–100 000 soldater og offiserer.⁷² Ambisjonen fremstår relativt begrenset når vi tenker på at det norske Heimevernet har rundt 40 000 soldater, hvorav 3000 i innsatsstyrkene. Reservistene vil være for få til å representere noen signifikant samlet ressurs i russisk målestokk. Dette forsterker antagelsen om at hærreserven primært er tenkt brukt som erstatningsmannskap.

En del av reservistene vil trolig bli forsøkt rekruttert fra gruppene som avslutter førstegangstjeneste i 2022. Det russiske forsvaret skal etter planen dimettere 122 000 soldater våren 2022⁷³ og ytterligere 127 500 til høsten⁷⁴. I tillegg kommer et mindre antall personer som har gjennomført verneplikt i andre deler av de russiske forsvars- og sikkerhetsstrukturene. Disse kan trolig også rekrutteres til hærreserven. At opp mot halvparten av personene som dimetteres fra førstegangstjeneste vil la seg innrullere i reservestyrken fremstår imidlertid ikke som sannsynlig. Førstegangstjenesten er også det viktigste rekrutteringsgrunnlaget for vervede soldater til det russiske forsvaret.⁷⁵ Innsats for å rekruttere til hærreserven risikerer derfor å gå på bekostning av rekruttering til kontraktstjeneste. Dersom forsvaret skal rekruttere ytterligere 60 000 reservister i løpet av våren må de trolig rekruttere en betydelig andel vernepliktige fra tidligere årskull. De siste årene har 250–300 000 russere avtjent verneplikt hvert år. Etter at vi har trukket fra de som rekrutteres til videre tjeneste på kontrakt, tilsier det fremdeles et Russland har mer enn én million borgere med militær erfaring fra siste fem år.

Ideelt sett vil forsvaret også ønske å rekruttere tidligere kontraktsoldater og offiserer til hærreserven. De siste årene har ikke russiske myndigheter publisert opplysninger om personellsammensetningen i forsvaret. Det er derfor vanskelig å anslå hvor mange offiserer Russland som fyller alderskravene til BARS og ikke allerede inngår i den aktive forsvarsstrukturen. Dersom reservistene er tenkt å inngå som erstatnings- og kompletteringsmannskap i

---

⁷¹ “I Altaj kraj fortsetter opprettelsen av en mobiliseringsreserve [В Алтайском крае продолжается формирование мобилизационного людского резерва]”, 10. september 2021, <http://bars2021.tilda.ws/post/8v7hextga1-v-altajskom-krae-prodolzhaetsya-formirov> (besøkt 01. april 2022).

⁷² Andrew Monaghan, “Russian State Mobilization: Moving the Country on to a War Footing” (Chatham House, 2016), <https://www.chathamhouse.org/2016/05/russian-state-mobilization-moving-country-war-footing> (besøkt 5. april 2022).

⁷³ Jurij Gavrilov, “Kø til fallskjermtroppene [Очередь в десантники]”, *Rossijskaja gazeta*, 1. april 2021, <https://rg.ru/2021/04/01/pochemu-prizyvnikam-trudno-popast-na-flot-v-vdv-i-specnaz.html> (besøkt 19. april 2022).

⁷⁴ Jurij Gavrilov, “I Russland har høstinntaket til hæren begynt [Осенний призыв в армию завершился в России]”, *Rossijskaja gazeta*, 21. desember 2021, <https://rg.ru/2021/12/31/osennij-prizyv-v-armiiu-zavershilsia-v-rossii.html> (besøkt 19. april 2022).

⁷⁵ Hakvåg, “Rekruttering til Russlands væpnede styrker”.

---

eksisterende avdelinger, vil behovet for offiserer og i noen grad også underoffiserer i reserven være langt lavere enn hvis de skulle utgjort egne forband. Behovet for offiserer vil dermed i seg selv være en indikasjon på tiltenkt konsept for bruk av reserven.

Vi mangler også oppdatert informasjon om antallet kontraktsoldater som inngår i den russiske forsvarsstrukturen og hvor mange som rekrutteres årlig. For et par år siden ble det imidlertid anslått at minst 50 000 kontraktsoldater sluttet i forsvaret hvert år.⁷⁶ Gitt at dette bildet ikke har endret seg nevneverdig har Russland en pool på rundt 250 000 personer som har tjenestegjort på kontrakt de siste fem årene.

Tidligere kontraktsoldater har oppgitt som sluttgrunn at familiesituasjonen ikke var forenelig med videre tjeneste i forsvaret.⁷⁷ Det er derfor uklart hvordan de vil stille seg til det store antallet øvelsesdøgn og den stående beredskapen som BARS legger opp til. Dersom reservistene kalles inn til øvelser av 30 dagers varighet vil dette trolig også være upopulært hos russiske arbeidsgivere og kunne gjøre det vanskelig å kombinere deltakelse i hærreserven med mange typer sivilt arbeid.⁷⁸

Et annet spørsmål er hvordan den pågående krigen i Ukraina vil påvirke rekrutteringen til BARS. Spørsmålet om hvorvidt reservister som melder seg til BARS risikerer å bli sendt for å krige i Ukraina har våren 2022 dukket opp i russiske sosiale medier og lokale aviser. Representanter fra de lokale militærkomissariat har avvist at reservistene kan sendes til Ukraina og henvist til at dette vil være imot gjeldende bestemmelser.⁷⁹

Den ukrainske generalstaben hevdet i april 2022 at Russland planlegger å mobilisere ytterligere 60 000 reservister våren 2022. Hovedområdene for rekruttering oppgis å være Perm kraj (SMD), Krasnodar kraj (SØMD), Dagestan (SØMD), Ingusjetija (SØMD) og Kalmykia (SØMD).⁸⁰ Krasnodar kraj og Dagestan var i slutten av mars allerede blant føderasjons-subjektene med flest antall bekreftede døde russiske soldater.⁸¹ Ukrainske menneskerettsforkjempere har tidligere dokumentert at soldater fra SØMD har vært lite villige til å risikere livet i Donbas.⁸²

---

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ Hakvåg, "Rekruttering til Russlands væpnede styrker".

⁷⁸ Kamenev, "Skyt og pump deg opp".

⁷⁹ Se f.eks. "Militærkomissariatene i Prikamja rekrutterer folk til reserven. Hva betyr dette og kan reservistene bli sendt til Ukraina? [Военкоматы Прикамья набирают людей в резерв. Что это значит и могут ли отправить резервистов на Украину?]", 59.ru, 6. april 2022, <https://59.ru/text/job/2022/04/06/71075936/> (besøkt 12. april 2022).

⁸⁰ Ministry of Defence of Ukraine, "The operational update regarding the Russian invasion".

⁸¹ "Last 200. Så mange russiske militære har allerede død i Ukraina [Груз 200. Сколько российских военных уже погибло в Украине]", BBC, 21. mars 2022, <https://www.bbc.com/russian/features-60821398> (besøkt 4. april 2022); "Liste over russiske militære som har omkommet i Ukraina [Российские военные, погибшие на Украине: список]", Novosibirsk online, 2. mars 2022, <https://ngs.ru/text/politics/2022/03/02/70481378/> (besøkt 4. april 2022).

⁸² Halya Coynash, "Russian soldiers face prison for refusing to fight in Ukraine", Kharkiv Human Rights Protection Group, 11. juli 2015, <https://khp.org/en/1436617897> (12.april 2022).

3.3 Oppsummering og implikasjoner for russisk militær evne

Oppsummert kan Russland ha mobilisert så mange som 50–60 000 reservister til en stående hærreserve i løpet av høsten 2021, og det planlegges å mobilisere ytterligere reservister våren 2022. Rapportene for treningen som ble gjennomført høsten 2021 tyder på at reservistene hovedsakelig, men ikke utelukkende, øver på enkeltmannsferdigheter og objektsikring. Tidspunktet for opprettelsen av hærreserven gjør at det likevel er naturlig å stille spørsmål ved hvorvidt intensjonen bak opprettelsen av BARS kan være noe annet enn å styrke det russiske territorialforsvaret. Russiske forsvarsekspertene advarte allerede i september 2021 om at rekruttering til BARS kunne være et ledd i en russisk krigsmobilisering.⁸³ Den informasjonen som er tilgjengelig i åpne kilde gir per tid ikke gir noe entydig svar på er hvorvidt BARS-reservistene kun trenes for å operere i egne, regionalt baserte enheter eller om de også trenes med tanke på å kunne tjenestegjøre i regulære hærstyrker. Et annet relatert, og fremdeles i stor grad ubesvart spørsmål, er om styrken kan settes inn i militære operasjoner utenfor landets grenser, for eksempel i det russiske angrepet på Ukraina, slik den ukrainske generalstaben har hevdet⁸⁴. Disse spørsmålene vil vi forhåpentligvis få flere svar på etterhvert.

Avhengig av hvor mange reservister Russland klarer å rekruttere vil hærreserven kunne utgjøre et vesentlig supplement til en stående styrken. Dersom man oppnår å etablere en stående reserve på 100 000 soldater og offiserer vil det tilsvare om lag én tredel av den russiske hærstyrken eller én femdel av de samlede russiske bakkestyrkene.⁸⁵ Verdien av en slik reserve vil naturlig nok avhenge av hvem som rekrutteres og hva slags trening og utstyr de får. Gitt at om lag én av tre soldater i den regulære russiske hæren er vernepliktige⁸⁶ og hærreserven har krav om minimum gjennomført verneplikt, er det imidlertid ikke gitt at nivået på hærreserven vil stå særlig tilbake for nivået i den russiske hæren sett under ett.

---

⁸³ Aleksandr Golts, “Krigsforberedelser eller avskaffelse av vernepliktshæren? Hvorfor oppretter Russland en hærreserve [Подготовка к войне или отмена призывной армии? Зачем в России создают Боевой армейский резерв страны (БАРС)]”, *Republic*, 6. september 2021, <https://republic.ru/posts/101526> (besøkt 1. april 2022).

⁸⁴ Ministry of Defence of Ukraine, “The operational update regarding the Russian invasion”.

⁸⁵ International Institute for Strategic Studies. *The Military Balance 2021*, 191.

⁸⁶ Oleg Falitsjev, “Aktuell vitenskap [Горячие точки науки]”, *Vojenno-promyslennyj kurjer*, 17. mars 2018, <https://vpk-news.ru/articles/41870> (besøkt 19. april 2022).

Referanser

Alijeva, Lolita. “Respublika sender reservister på kontrakt til øvelsen i Majkop [Республиканский сборный пункт отправил резервистов-контрактников на сборы в Майкоп]”. RIA Dagestan. 13. oktober 2021, https://riadagestan.ru/news/society/respublikanskiy_sbornyy_punkt_otpravil_rezervistov_kontraktnikov_na_sbory_v_maykop/ (besøkt 12. april 2022).

“BARS-2021: Informasjon til reservister [БАРС-2021: Информация для резервистов]”. Rekrutteringsportal for Sentrale militærdistrikt. 2021. <http://bars2021.tilda.ws/info> (besøkt 30. mars 2022).

Coynash, Halya. “Russian soldiers face prison for refusing to fight in Ukraine”. Kharkiv Human Rights Protection Group. 11. juli 2015. <https://khp.org/en/1436617897> (besøkt 12. april 2022).

Falitsjev, Oleg. “Aktuell vitenskap [Горячие точки науки]”. *Vojenno-promyslennyj kurjer*. 17. mars 2018. <https://vpk-news.ru/articles/41870> (besøkt 19. april 2022).

“Forsvarsministeriet vedtok å øke antallet reservister i hæren [Минобороны решило увеличить число резервистов в армии]”. *RBK*. 6. september 2021. <https://www.rbc.ru/rbcfreenews/613588769a7947f9b340e938> (besøkt 30. mars 2022).

Føderal lov av 28. mars 1998 nr. 53-FZ “Om verneplikt og militærtjeneste [О воинской обязанности и военной службе]” (med endringer per 30.12.2021). <https://base.garant.ru/178405/> (besøkt 30. mars 2022).

Gavrilov, Jurij. “Kø til fallskjermtroppene [Очередь в десантники]”. *Rossijskaja gazeta*. 1. april 2021. <https://rg.ru/2021/04/01/pochemu-prizyvnikam-trudno-popast-na-flot-v-vedv-i-specnaz.html> (besøkt 19. april 2022).

Gavrilov, Jurij. “I Russland har høstinntaket til hæren begynt [Осенний призыв в армию завершился в России]”. *Rossijskaja gazeta*. 21. desember 2021. <https://rg.ru/2021/12/31/osennij-prizyv-v-armiiu-zavershilsia-v-rossii.html> (besøkt 19. april 2022).

Golts, Aleksandr. “Krigsforberedelser eller avskaffelse av vernepliktshæren? Hvorfor oppretter Russland en hærreserve [Подготовка к войне или отмена призывной армии? Зачем в России создают Боевой армейский резерв страны (БАРС)]”. *Republic*. 6. september 2021. <https://republic.ru/posts/101526> (besøkt 1. april 2022).

Grisjtsjenko, Nikolaj. “I Sør-Russland øvde BARS med lette feltvogner [На юге России прошли учения БАРС с ракетно-пулеметными тачанками]”. *Rossijskaja gazeta*. 18. oktober 2021. https://vpk.name/news/550115_na_yuge_rossii_proshli_ucheniya_bars_s_raketno-pulemetnymi_tachankami.html (besøkt 5. april 2022).

Hakvåg, Una. “Rekruttering til Russlands væpnede styrker – status, tiltak og utfordringer”. FFI. 2016. <https://www.ffi.no/publikasjoner/arkiv/rekruttering-til-russlands-vaepnede-styrker-status-tiltak-og-utfordringer> (besøkt 6. april 2022).

“Hæren trenger reservister! Russland har begynt masserekruttering til mobiliseringsstyrken [Армии нужны резервисты! В России началось массовое комплектование мобилизационного людского резерва]”. Militærkommisariatet i Komsomolsk og Sentralt distrikt. 19. august 2021. <http://bars2021.tilda.ws/tpost/p7zu8bfuj1-armii-nuzhni-rezervisti-v-rossii-nachalo> (besøkt 1. april 2022).

“ I Altaj kraj fortsetter opprettelsen av en mobiliseringsreserve [В Алтайском крае продолжается формирование мобилизационного людского резерва]”. 10. september 2021. <http://bars2021.tilda.ws/tpost/8v7hextga1-v-altaiskom-krae-prodolzhaetsya-formirov> (besøkt 1. april 2022).

“I Karelia opprettes det en 3000 mann stor mobiliseringsreserve [Мобилизационный резерв из трех тысяч человек сформируют в Карелии]”. *Respublika Karelii*. 5. august 2021. <http://rk.karelia.ru/social/mobilizatsionnyj-rezerv-iz-treh-tysyach-chelovek-sformiruyut-v-karelii/> (besøkt 31. mars 2022).

International Institute for Strategic Studies. *The Military Balance 2021*. London. 2021.

“I Russland har man begynt å sette opp et nytt mobiliseringssystem [В России начали создавать новую мобилизационную систему]”. *Nezavisimaja gazeta*. 24. desember 2021. https://www.ng.ru/armies/2021-12-24/11_8335_army5.html (besøkt 5. april 2022).

“I Stavropol kraj fant den første øvelsen av reservistene i Sørøst [В Ставропольском крае завершился первый сбор с резервистами ЮВО]”. Forsvarsministeriet. 24. september 2021. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12385452@egNews (besøkt 6. april 2022).

“I Søndre militærdistrikt begynte en øvelse av BARS-reservister [В Южном военном округе стартовал сбор резервистов БАРС]. Forsvarsministeriet. 26. januar 2022. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12405390@egNews (besøkt 6. april 2022).

“I Sør-Ossetia fant en tredagers øvelse med reservistene i Søndre militærdistrikt [В Северной Осетии завершился трехдневный сбор с резервистами Южного военного округа]”. Forsvarsministeriet, 29. september 2021. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12386084@egNews (besøkt 6. april 2022).

“I Østre militærdistrikt startet øving av reservister [В Восточном военном округе завершились сборы с резервистами]”. Forsvarsministeriet. 18. mars 2022. <https://structure.mil.ru/structure/okruga/east/news/more.htm?id=12413415@egNews> (besøkt 23. mars 2022).

“I 12 regioner i Sibir, Ural og Povolzjja pågår det øvelser for reservistene i BARS [В 12 регионах Сибири, Урала и Поволжья состоятся сборы резервистов БАРС]”. Forsvarsministeriet. 17. januar 2022. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12403883@egNews (besøkt 6. april 2022).

Kamenev, Stepan. “Skyt og pump deg opp: militærkommissariatet i Tver oblast fortalte om rekruttering av reservister [Пострелять и подкачаться: в Тверском областном военкомате рассказали о наборе резервистов]”. *Tverigrad*. 30. juli 2021, <https://tverigrad.ru/publication/postreljat-i-podkachatsja-v-tverskom-oblastnom-voenkomate-rasskazali-o-nabore-rezervistov/> (besøkt 1. april 2022).

Kaprelov, Sergej. “Kuban leder rekrutteringen av kosakk-reserver [Кубань лидирует по набору казаков-резервистов]. VK press. 7. oktober 2021. <https://www.vkpress.ru/projects/kazachiy-blog/kuban-lidiruet-po-naboru-kazakov-rezervistov/?id=138370> (besøkt 12. april 2022).

Karimov, Arsenij. “Den nasjonale kampreserven. Militærkommissariatet i RT inviterer borgere til prosjekt BARS [Боевой резерв страны: Военный комиссариат РТ приглашает жителей в проект «Барс-2021】”. *Tatar-inform*. 5. august 2021. <https://www.tatar-inform.ru/news/boeivoi-rezerv-strany-voennyi-komissariat-rt-priglasaet-zitelei-v-proekt-bars-2021-5831865> (besøkt 31. mars 2022).

“Kommandanten for Søndre militærdistrikt diskuterte realiseringen av prosjekt BARS-2021 med presidentens representant i Søndre føderale distrikt [Командующий войсками ЮВО обсудил с Полномочным представителем Президента Российской Федерации в ЮФО реализацию федерального проекта БАРС-2021]”. Forsvarsministeriet. 6. august 2021. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12375891@egNews (besøkt 1. april 2022).

“Last 200. Så mange russiske militære har allerede død i Ukraina [Груз 200. Сколько российских военных уже погибло в Украине]. *BBC*. 21. mars 2022. <https://www.bbc.com/russian/features-60821398> (besøkt 4. april 2022).

“Liste over russiske militære som har omkommet i Ukraina [Российские военные, погибшие на Украине: список]”. *Novosibirsk online*, 2. mars 2022. <https://ngs.ru/text/politics/2022/03/02/70481378/> (besøkt 4. april 2022).

“Lærerlønn i Russland [Зарплаты учителей в России]”. *VisaSam*. 22. januar 2022. <https://visasam.ru/russia/rabotavrf/zarplata-uchitelya-v-rossii.html> (besøkt 7. april 2022).

“Militærkommissariatene i Prikamja rekrutterer folk til reserven. Hva betyr dette og kan reservistene bli sendt til Ukraina? [Военкоматы Прикамья набирают людей в резерв. Что это значит и могут ли отправить резервистов на Украину?] ”. *59.ru*. 6. april 2022. <https://59.ru/text/job/2022/04/06/71075936/> (besøkt 12. april 2022).

“Militærkommissariatet i Tver oblast rekrutterer borgere som inngår i militærreserven til å undertegne kontrakt om innrulling i mobiliseringsreserven [Военный комиссариат Тверской области производит набор граждан, пребывающих в запасе, для заключения контракта на пребывание в мобилизационном людском резерве]”. Zavolzjsk kommune (Tver oblast). Udatert. <https://www.zavsp.ru/proekt-bars-2021.html> (besøkt 30. mars 2022).

Ministry of Defence of Ukraine. “The operational update regarding the Russian invasion on 06.00 on April 4, 2022”. <https://www.mil.gov.ua/en/news/2022/04/04/the-operational-update-regarding-the-russian-invasion-on-06-00-on-april-4-2022/> (besøkt 19. april 2022).

“Mobiliseringsreserven [Мобилизационный людской резерв]”. Kirovsk rajon Leningrad oblast. 26. januar 2022. <http://otradnoe-na-neve.ru/?p=21701> (besøkt 6. april 2022).

“Mobiliseringsreserven [Мобилизационный людской резерв]”. Murmansk byadministrasjon. 3. august 2021. <https://www.citymurmansk.ru/novosti/?newsid=20842&page=7> (besøkt 31. mars 2022).

“Mobiliseringsreserven [Мобилизационный людской резерв]”. Zabjanlovskij kommune (Udmurtia). 20. juli 2021. <http://завьяловский.рф/about/news/news/mobilizatsionnyy-lyudskoy-rezerv/> (besøkt 31. mars 2022).

“Mobiliseringsreserven [Мобилизационный людской резерв]”. Vojenkomaty Rossii. 25. juni 2020. <https://www.voenkoma.net/mobilizatsionnyj-lyudskoj-rezerv/> (besøkt 6. april 2022).

Monaghan, Andrew. “Russian State Mobilization: Moving the Country on to a War Footing”. Chatham House. 2016. <https://www.chathamhouse.org/2016/05/russian-state-mobilization-moving-country-war-footing> (besøkt 5. april 2022).

Mukhin Vladimir. “Reservistene vil bli kalt inn til øvelse i september [Резервистам объявят сбор в сентябре]”. *Nezavisimaja gazeta*, 15. august 2021, https://www.ng.ru/armies/2021-08-15/2_8225_mukhin.html (besøkt 1. april 2022).

“Om innrulling i mobiliseringsreserven [О вступлении в мобилизационный людской резерв]”. Primorsknews. 8. oktober 2021. <http://www.primorsknews.ru/news/2021-10-08/o-vstuplenii-v-mobilizatsionnyy-lyudskoy-rezerv/> (besøkt 6. april 2022).

Presidentforordning av 7. mai 2012 nr. 604 “Om den videre eksistensen til militærtjenesten i Den russiske føderasjonen [О дальнейшем совершенствовании военной службы в Российской Федерации]”. <https://base.garant.ru/70170936/> (besøkt 5. april 2022).

Presidentforordning av 7. desember 2012 nr. 1609 “Om godkjenning av forskrift om militærkommissariater [Об утверждении Положения о военных комиссариатах]” (med endringer per 21.12.2022). <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&prevDoc=102354784&backlink=1&&nd=102161418> (besøkt 31. mars 2022).

Presidentforordning av 17. juli 2014 nr. 370 “Om opprettelsen av en mobiliseringsreserve i Den russiske føderasjonens værnede styrker [О создании мобилизационного людского резерва Вооруженных Сил Российской Федерации]”. <https://base.garant.ru/71135680/> (besøkt 30. mars 2022).

“Prosjekt BARS [Проект БАРС]”. Velikij Novogord byadministrasjon. 10. august 2021. <https://adm.nov.ru/page/43274> (31. mars 2022).

“Prosjekt BARS-2021 [Проект «БАРС-2021】. Zeljabsinsk by Sovjetskij distriktadministrasjon. 8. september 2021. <http://www.sovadm74.ru/news/obshchestvo/proekt-bars-2021-boevoy-armeyskiy-rezerv-strany-2021> (besøkt 31. mars 2022).

“Prosjekt BARS: i 2021 rekrutteres borgere til å undertegne kontrakt om innrulling i mobiliseringsreserven [Проект БАРС: в 2021 году объявлен набор граждан для заключения контракта о пребывании в мобилизационном людском резерве]”. Perm kommune (Perm kraj). 11. august 2021. <https://permraion.ru/proekt-bars-v-2021-godu-obyavlen-nabor-grazhdan-dlya-zaklyucheniya-kontrakta-o-prebyivanii-v-mobilizatsionnom-lyudskom-rezerve/> (besøkt 31. mars 2022).

“På ni treningsfelt i SjøMD begynte tredagers øvelse av reservistene i BARS [На девяти полигонах ЮВО стартовал шестой поток трехдневных сборов резервистов БАРС]”. Forsvarsministeriet. 21. oktober 2021. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12389726@egNews (besøkt 6. april 2022).

Radin, Andrew m.fl. *The Future of the Russian Military*. RAND. 2019. https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR3099.html.

Regjeringsresolusjon av 3. september 2015 nr. 933 “Om godkjenning av forskrift om prosedyre for innrulling av russiske statsborgere i mobiliseringsreserven [Об утверждении Положения о порядке пребывания граждан Российской Федерации в мобилизационном людском резерве]” (med endringer per 23.10.2021). <https://base.garant.ru/71178534/> (besøkt 30. mars 2022).

“Reservistene i BARS gjennomførte skyteøvelser på skytefeltet Prudboj utenfor Volgograd [Резервисты БАРС выполнили огневые стрельбы в рамках сбора на полигоне Прудбой под Волгоградом]”. Forsvarsministeriet. 6. desember 2021. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12397366@egNews (besøkt 6. april 2022).

“Reservister fra Tikhoretsk deltok på øvelse [Тихорецкие резервисты приняли участие в сборах]”. Tikhoretsk kommune Krasnodar kraj. 4. november 2021. http://admin-tih.ru/novosti/novosti-rayona.php?ELEMENT_ID=49508 (besøkt 06.04.2022).

Stepanov, Aleksandr. “I Sør-Russland er mer enn tusen mennesker rekrutter til hærreserven [На юге России более тысячи человек пополнили боевой армейский резерв]”. *Rossiyskaja*

---

gazeta. 20. september 2021. https://vpk.name/news/543038_na_yuge_rossii_bolee_tysyachi_chelovek_popolnili_boevoi_armeiskii_rezerv.html (besøkt 5. april 2022).

“Still deg i kø [Встать в строй]”, *Rjazanskije vedomosti*, 16. oktober 2021, <https://rv-ryazan.ru/vstat-v-stroj/> (besøkt 6. april 2022).

“Utenfor Volgograd begynte den første månedslange øvelsen av deler av hærreserven BARS [Под Волгоградом стартовал первый месячный сбор с подразделениями боевого армейского резерва страны БАРС]”. Forsvarsministeriet. 31. januar 2022. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12406113@egNews (besøkt 6. april 2022).

“Øvelse av hærreserven har startet i Leningrad oblast [В Ленинградской области начался сбор подразделений боевого армейского резерва страны]”. Forsvarsministeriet. 14. oktober 2021. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12388497@egNews (besøkt 6. april 2022).

“Øvelse av hærreserven har startet i 11 regioner i Nord-Vest Russland [В 11 регионах на Северо-Западе России начались сборы подразделений боевого армейского резерва страны]”. Forsvarsministeriet. 12. oktober 2021. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12388186@egNews (besøkt 6. april 2022).

“Øvelsen av reservister i ØMDs treningsfelt ble avsluttet med praktiske leksjoner [На заключительном этапе сбора с резервистами на полигоне ВВО в Бурятии состоялись практические занятия]”. Forsvarsministeriet, 11 februar 2022. https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12408260@egNews (besøkt 6. april 2022).

Om FFI

Forsvarets forskningsinstitutt ble etablert 11. april 1946. Instituttet er organisert som et forvaltningsorgan. Med særskilte fullmakter underlagt Forsvarsdepartementet.

FFIs formål

Forsvarets forskningsinstitutt er Forsvarets sentrale forskningsinstitusjon og har som formål å drive forskning og utvikling for Forsvarets behov. Videre er FFI rådgiver overfor Forsvarets strategiske ledelse. Spesielt skal instituttet følge opp trekk ved vitenskapelig og militærteknisk utvikling som kan påvirke forutsetningene for sikkerhetspolitikken eller forsvarsplanleggingen.

FFIs visjon

FFI gjør kunnskap og ideer til et effektivt forsvar.

FFIs verdier

Skapende, drivende, vidsynt og ansvarlig.

